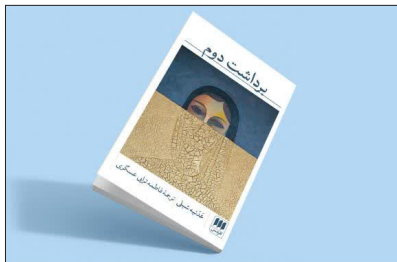

کتاب

رمان «برداشت دوم»؛ انعکاسی از زیست هولناک در فلسطین

جدامانده از عشقیم» در سال ۲۰۱۲ به انگلیسی منتشر شدند.

متن انگلیسی داستان برداشت دوم (که این کتاب برگردان آن است) با ترجمه الیزابت ژکت در سال ۲۰۱۷ در آمریکا به چاپ رسید و در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ نامزد دریافت جایزه ملی کتاب آمریکا و جایزه بوکر شد. قسار بر این بود که در نمایشگاه کتاب فرانکفورت ۲۰۲۳، ضمن اهدای جایزه لیبراتور به شیلی بابت نوشتن این داستان، با برگزاری نشست‌هایی از او تقدیر شود، اما در پی حمله روز هفتم اکتبر حماس به اسرائیل، مؤسسه پاسدار شعله‌های لراز صلح و زندگی بوده‌اند.

زنانی که می‌زیاند و می‌زیند و داستان‌شان مرهم زخم‌ها و دردهای ملت فلسطین است و با در هم تنیدن استعاری این جزئیات، سعی در نزدیک ساختن خواننده به زیست هولناک انسان فلسطینی دارد. در زیست زمانی که بشیریت خیالی می‌کرد دوران جنگ‌پرستی و کشتار بی‌گناهان برای قدرت‌نمایی به سر رسیده، شاهد پدیده‌های هستیم که به نظر بسیاری، نسل‌کشی تمام‌عیار است. در این شکاشک جنون‌آمیز بیش‌مردانه و مرگ‌اندود، به نظر می‌رسد یگانگه راه پیش‌رو، پناه بردن به نگاه زندگی‌محور زنانه است، نگاهی که در ریزه‌کاری‌های روزمره، زیر سایه زوال و نیستی، حیات و هستی می‌جوید.

اگرچه بیش از ۹ هزار زن ساکن غزه در این بازه حدود شش‌ماهه به کام مرگ رفته‌اند و در طول سالیان گزارش‌هایی از تعرض و تجاوز نظامیان اسرائیلی به زنان فلسطینی منتشر شده، صدها هزار زن در روزمرگی اسارت در زندان دو میلیون نفری غزه و حالا در اردوگاه‌های آوارگان پناهنده شعله‌های لراز صلح و زندگی بوده‌اند. زنانی که می‌زیاند و می‌زیند و داستان‌شان مرهم زخم‌ها و دردهای ملت فلسطین است. توجه به جزئیات حیات این زنان که به فاصله جغرافیایی کمی از خون دل سنگین لعل می‌کنند، برای ما که در روزگار عسروحرج و به فاصله جغرافیایی کمی از آنان به سر می‌بریم می‌تواند آموزنده و دیده‌گشا باشد. برداشت دوم با در هم تنیدن استعاری این جزئیات، سعی در نزدیک ساختن خواننده به زیست هولناک انسان فلسطینی دارد. غذیه شیلی نویسنده فلسطینی برداشت دوم، در سال‌های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۴ برنده جایزه نویسندگان جوان از بنیاد عبدالمحسن القطان شد. دو رمان نخست وی، «لمس» و «همه به یک اندازه

کوتاه

سن بیولوژیکی شما پیوند عجیبی با تحصیلات پدربزرگتان دارد

مطالعات جدیدی تأثیر جالب تحصیلات نسل‌های قبل را بر استهلاک سلول‌های ما شناسایی کرده است. به نظر می‌رسد سن بیولوژیکی شما ممکن است تحت‌تأثیر این باشد که آیا پدربزرگ و مادربزرگتان مدرک دانشگاهی کسب کرده‌اند یا خیر. این یافته نشان می‌دهد که مزایای وضعیت اجتماعی-اقتصادی ممکن است نه تنها به نسل بعدی، بلکه به نسل بعد از آن نیز منتقل شود. به‌طور کلی، صرف زمان بیشتر برای آموزش، با درآمد بالاتر و سلامت بهتر در افراد ارتباط دارد و اکنون به نظر می‌رسد که این فواید ممکن است به نسل‌های بعدی منتقل شود. چنین الگویی قبلاً در مورد عادات غذایی نیاپ مشاهده شده بود. آگوس سوراهمن، همه‌گیرشناس از دانشگاه در کسل ایالات متحده، می‌گوید: «ما از مطالعات حیوانی می‌دانیم که سلامتی در چندین نسل، از پدربزرگ و مادربزرگ تا نوه، منتقل می‌شود. اما اکنون داده‌های انسانی محکمی داریم که نشان می‌دهد نه‌تنها عوامل اجتماعی-اقتصادی والدین در سلامت فرزندان‌شان نقش دارد، بلکه این تأثیر به یک نسل قبل‌تر نیز برمی‌گردد.» سلول‌های ما همان‌طور که استرس‌های روزانه و فرسودگی زندگی را تحمل می‌کنند، توالی‌های خاصی از دی‌ان‌ای را با استفاده از فرآیندهای شیمیایی مانند متیلاسیون قفل می‌کنند. این نشانگرهای اپی‌ژنتیک نه‌تنها بینش‌هایی از سن بیولوژیکی ما ارائه می‌دهند، بلکه ممکن است سرخ‌هایی در مورد استرس‌هایی که به تغییرات ژنتیکی مشابه در نسل‌های قبلی منجر شده‌اند نیز ارائه دهند. سرعت پیری بیولوژیکی در کودکانی که پدربزرگ و مادربزرگشان دانشگاه را به پایان رسانده بودند کندتر است تیم مطالعه از سوابق نظرسنجی، نمونه‌ی خون و سوابق بزاق ۶۲۵ زن نینسالی و ۲۴۱ فرزندان‌شان که بین ۲ تا ۱۷ سال داشتند، استفاده کرد. جزئیات مربوط به به والدین این زنان از طریق مطالعه‌ی قبلی که در اواخر دهه ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۰ انجام شده، جمع‌آوری شده بود. تجزیه‌وتحلیل متیلاسیون

دی‌ان‌ای شرکت‌کنندگان نشان داد که سرعت پیری بیولوژیکی در کودکانی که پدربزرگ و مادربزرگشان دانشگاه را به پایان رسانده بودند، کندتر است. تفاوت متیلاسیون دی‌ان‌ای زیاد مطالعه در اوایل زندگی خود بودند و این تفاوت‌ها ممکن است در مراحل بعدی زندگی مهم‌تر شوند و حتی بر میزان مرگ‌ومیر تأثیر بگذارند. عوامل خاصی از جمله سن و شاخص توده‌ی بدنی (BMI) در مطالعه کنترل شدند. محققان همچنین دریافتند که ۱۴۰۵ درصد از تنوع در پیری اپی‌ژنتیک تحت‌تأثیر پیشرفت تحصیلی خود مادر و همچنین عوامل سلامتی مانند سلامت قلبی عروقی و التهاب آن‌ها است. الیسا ایپل، از دانشگاه کالیفرنیا سان‌فرانسیسکو، می‌گوید: «ارتباط بین وضعیت اجتماعی-اقتصادی پدربزرگ و مادربزرگ و سن اپی‌ژنتیکی نوه‌ها، یافته‌ای قابل‌توجه در طول نسل‌ها است.» ایپل معتقد است برای توضیح جزئیات ارتباط تحصیلات نسل‌های قبل بر سن اپی‌ژنتیکی فرزندان توضیحات احتمالی زیادی وجود دارد و مطالعه نیاز به تکرار دارد. او گفت درحال حاضر می‌دانیم که سلامت متابولیک ضعیف مادر، واسطه‌ی نسبی این ارتباط است. کودکان درگیر مطالعه همچنان پیگیری می‌شوند تا معلوم شود سلامتشان درطول زمان چگونه پیشرفت می‌کند. نتایج مطالعه نشان می‌دهد که عوامل مختلفی بر سلامت ما اثر دارند، درحالی‌که مسئولیت تمام آن‌ها برعهده‌ی ما نیست.

سوراهمن گفت: «بسیاری از مردم به خاطر سلامت ضعیفشان سرزنش می‌شوند؛ اما واقعیت این است که سلامتی بسیار پیچیده‌تر از این است. برخی از عوامل، مانند ژنتیک و اپی‌ژنتیک ارثی که با آن متولد می‌شویم، به سادگی خارج از کنترل ما هستند.» او گفت امیدوار است تحقیق جدید به پژوهشگران کمک کند تا به خود و جامعه لطف و شفقت بیشتری داشته باشند. تحقیق در Social Science and Medicine منتشر شده است.

یادداشت‌ها

فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

«یاس از تسو دوریاد ای جان در تنم / تو می‌توانی بگذری از پل بدون ترس»
دفتر شعر «از عاشقانه گفتن»

اشرف رشیدیبگی، بیش از سه دهه است که شعر می‌گوید و در ادبیات نوین ایران حضور قاطع و بی‌تخفیفی دارد. نخستین دفتر شاعر «راز نفس رازقی» پدیدار شدن شاعری نوقدمایی را در آستانه نمایان نمود. رشیدیبگی در دو حوزه شعر می‌گوید: کلاسیک و مدرن. نوگرایی او از دل سنت جوانه زده است. نوگرایی شاعر

در شعر نیمایی و سپید است. «نفس رازقی» باید اسم مستعار اشرف رشیدیبگی باشد. شعر رشیدیبگی بر شطی شیرین و خروشان شناور است که هیچ سکونی در آن راه ندارد. کلام او در دفتر شعر «از عاشقانه گفتن» در ماه و خورشید، در نغمه‌های نغز، بر بال‌های شوق پرندگان عاشق در الهامات عشق در پردیس خیال به پرواز درمی‌آید. زبان اشرف رشیدیبگی، زبانی سیال است و نمی‌شود آن را در ساحلی ساکن و جای معنی میخکوب کرد.

با این زبان ارتباط پیدا کردن بسیار ساده است. اشعار رشیدیبگی از نظر صورت و محتوا و وزن، سروده‌های قابل توجهی است. شعرهای او لیریک «غنائی» است. آنچه اکنون در سروده‌های رشیدیبگی می‌توان کشف کرد پاکی ملکوتی، حالتی بی‌گناهی و رنگ آبی و مناظری خیالی است. توجه به درون و شوق به نشانه یابی و سمبل آزاد برای شخص خود در زمینه ماهیت هستی خودش تنها چیزی است که در این دفتر دارد. کل هستی شاعر وقف آزمون فراروند عقلانی سروده‌هایش شده است.

«عشق» در سروده‌های اشرف رشیدیبگی بر عقل حکومت می‌کند و چتر نجات او می‌شود تا شاعر تمام دلپره‌ها و تشویش‌های زندگانی درونی و اجتماعی‌اش را از یاد ببرد. موتیف غالب و گرانگه‌ای این مجموعه اشعار «عشق» است: «الهامات عشق، جوشش سرچشمه‌ی نور، بال‌های شوق، طره عاطفه، دایره عشق، آله‌های عشق...» انگار تندیس‌ها و پیکره‌های این سروده‌ها را از عشق ساخته‌اند، با شباهتی از اساطیر.

«اشعار زبانی و عاشقانه- انسانی اشرف رشیدیبگی»
بنمایه سروده‌های تازه اشرف رشیدیبگی «عاشقانه- انسانی» است. حسرت ژرف

نگاهی به اشعار اشرف رشیدیبگی خورشید چقدر ماه شده است

تاسیانی در اشعارش ته نشین شده است. انگار شاعر در کاوش خود و شعر خود در پی زبانی تازه و ملموس و مشخصی می‌گردد، ولی سدهای سدید و موانع سخت اجتماعی و سیاسی نمی‌گذارد که شاعر تمام تمرکز خود را روی شعر صرف کند. هنوز تأثیر شاعران کلاسیک در سروده‌های سراینده درخور توجه است و هنوز بعضی از ترکیب‌های تصویری و تشبیهی و استعارای و صورخیالش در عوالم شعری کلاسیک‌ها سیر می‌کند، مثل: «دایره عشق، آله‌های عشق، ساقه‌های بلور صداقت، سینه آرزو، دیوار غرور، زندان ظلم، شهر طاعون زده بیداد، آینه آلام هجران، نهال دل عاشق، بال‌های شوق...» سراینده وقتی به عشق روی می‌آورد، زبانش نرم تر و ولرم تر می‌شود: «تندیس تو را از عشق ساختند با شباهتی به اساطیر / با این همه بی‌واسطه با من سخن بگوی حتماً اگر خدایی» وقتی شاعر نگاهش را از عشق برمی‌گرداند و به اطراف و اکناف خویش می‌نگرد، لحنش کمی خشن می‌شود و از توالی اضافات اعتراضی استفاده می‌کند: «تن پوش چرکین امید، صخره‌های بلند وحشت، پایسون تهمت، طعم بیداد، زندان ظلم، زهر این ظلمت شبگرد تعفن زده سایه افکنده به زمان ما، تششک‌های وحشی این زخم عمیق، کوچه‌های میهم بفرنج، فضای مسموم حسرت...» لحن و بیان شاعر در این مواقع شاعر را به عالم‌ها و ماروت و رتیل جالوت و شیر علم می‌برد: «با همه شیریم شیران علم/حمله مان از باد باشد دم بدم» (مولوی)

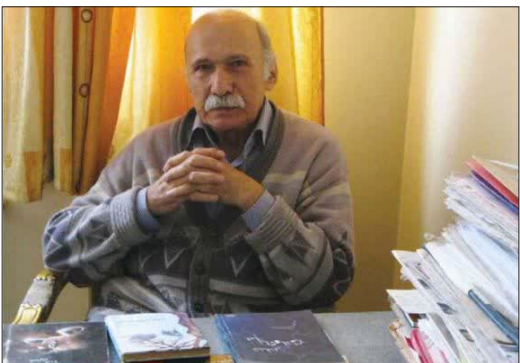
شکل دیگر شعر شاعر و ویژگی مختصات سروده‌های اشرف رشیدیبگی در این است که او از ترکیب‌های زبانی و نغمه‌های حروف بهره می‌گیرد: «نغمه‌های نغز، ایل آلام، نهال دل، بار مرارت، قفل قلب، طره عاطفه، صراحت صدا، شکوه شکفتن...» ترکیب‌های تازه دیگری هم در اشعار اشرف رشیدیبگی وجود دارد که شعر او را تر و تازه تر کرده است: «جلجتای معرکه، پردیس خیال، رقص مرگ، لهجی شیرین برف، تصویر صلابت، وسوسه‌های زعفرانی، کندوهای هزار توی شمع، عطر واک‌ها و واژه‌ها...» این ترکیب‌ها، تم تغزلی و درونمایه‌های شعری شاعر را به خوبی برملا می‌کند.

شاعر از کلمه، به ترکیب و از ترکیب به سطر می‌رسد و سطرها را به شکلی عمودی زیر هم می‌نشاند و گاهی از قافیه و ردیف در پایان سطرها استفاده می‌کند تا فرم و ساختار شعر از هم نپاشد و به بحر طویل دچار نشود. از نگاه این نگارنده، بهتر آن است که شاعر تا آن‌که می‌تواند از بعضی

اشعارش بهره‌مند شود. شاعر باید از این اشعار در ظرفت کاری‌های میناتوریش‌اش، خسونت جهان واقع را تلطیف می‌کند و نیز کفه تجسم معنا را به سود تجسم و تجسد تصویر و خیال و موسیقی سنگین تر می‌کند. سروده‌های رشیدیبگی در پی شکستن نحو کلام و زبان نیست، شعرهای او ساختمان نحوی سالم و درستی دارند. ایجاز و فشرده‌گی کلام شاعر بدان حد و نصاب نیست که موجب تعقید و ططنه‌های تصنعی و ابهام در کلام بشود، گاه این اشعار، بسیار ساده است و لیریز از آیت صمیمانه: «دست در طرح دسپسه آشکار و پنهان زهر خود را به زمین و به زمان می‌ریزی / آفت افرون باد ای که در دایره عشق نبوده گلی.» اشرف رشیدیبگی مزمزه‌های ساده و گاه غمگساک و مظلومانه‌ای دارد. اغلب قطعه‌های شعری شاعر در قالب‌ها و اوزان عروضی نیمایی سروده شده‌اند و محتوا و مضمون این قطعه‌ها، حدیث عشق و تنهایی است: «اینجا به جز رؤیای تو ماندن پیش‌ری نمی‌ارزد...» اشرف رشیدیبگی در بهترین سروده‌های خود با شیوه‌ای ای درون‌گرایانه و باستانگونه و در عین سادگی و با زبانی وصفی، مفاهیم تازه و بدیعی می‌آفریند: «اسپینتا اسپینا! نان و شراب را به بوسه‌های یهودا عوض نخواهی کرد / سوسپالیست هم که باشی قدیس می‌مانی.» در رمان «تان و شراب»، «تان» نماد و اشارتی از «جسم» مسیح است و «شراب» «روح» مسیح. زن «اسپینا» در این جا با خوردن نان و شراب دچار حلول و تناسخ می‌شود. زن، مسیح می‌شود و تمام مرادگان را بچیا می‌کند. شاعر باید به جای «سوسپالیست» از اصطلاح «آته ایست» استفاده می‌کرد چون تمام سوسپالیست‌ها، آته ایست نیستند.

چهره

علیرضا طبایی (شاعر و ترانه‌سرا) در ۸۰سالگی از دنیا رفت.

احمد طبایی، فرزند این شاعر با اعلام این خبر به ایسنا گفت: پدر روز دوشنبه، ۱۹ شهریور از دست رفت. او با بیان اینکه در شوک این اتفاق است، افزود: هنوز زمان مراسم تشییع و خاکسپاری مشخص نیست. علیرضا طبایی زاده ۱۴ آذر سال ۱۳۲۳ در شهر شیراز بود که امروز در ۸۰سالگی در منزل خود از دنیا رفت.

اولین مجموعه شعرش با عنوان «جوانه‌های پاییز» در تیرماه ۱۳۴۴ منتشر شد. او از سال ۱۳۴۸ به ترانه‌سرای روی آورد و طی چند سال موفق به خلق ترانه‌هایی همچون «طلسم آرزوها»، «کوچه میعاد»، «عشق تو نمی‌میرد»، «تنها با گل‌ها»، «شهر رنگه چشمات»، «مرد سرگردان»، «یاد آن شب‌ها»، «دختر دریاها»، «آسمان آسمان»، «نگاهم با نگاه قصه‌ها داره» و... شد.

طبایی همچنین ۱۴ سال مسئولیت اداره صفحات شعر مجله «جوانان امروز» را برعهده داشت. از این شاعر، این مجموعه‌های شعر منتشر شده است: «جوانه‌های پاییز» سال ۱۳۴۴، انتشارات پیروز، «از نهایت شب» سال ۱۳۵۰، انتشارات بادامد،

سرگی فدکو - اوکراین

روزنامه

به کوی لاله رخان هر که عشق‌باز آید امید نیست که دیگر به عقل بازآید کیبوتری که دگر آشیان نخواهد دید قضا همی‌بردش تا به چنگ باز آید ندانم ابروی شوخت چگونه محرابیست که گر ببیند زندگی در نماز آید بزرگوار مقامی و نیکبخت کسی که هر دم از در او چون تویی فراز آید ترش نباشم اگر صد جواب تلخ دهی که از دهان تو شیرین و دلنواز آید

مجاز

لفظ رئیس گفتن به خانوما تا دهه‌ها در اختیار شوهرخاله‌ها بود، الان تازه همه متوجه کاربردش شدن و ارزش استفاده می‌کنن. ابتدا شوهرخاله را نادیده می‌گیرند، بعد به او می‌خندند، سپس با او می‌جنگند و درنهایت جوک‌هایش را به زبان می‌آورند.(potanciel)

مادرم مهدکودک دارن، هروقت بچه‌ها بهونه می‌گیرن می‌کنن زنگ می‌زنن به من و به جای پدرشون حرف می‌زنن با بچه‌ها که آروم بشن، ی شایگرد دارن مادرش منارکه کرده بچه پیش پدرشه. امروز همف گفت بابا نمیشه با مامان بیای دنبالم، واقعا داغون شدم.(لئونچینو)

داشتم به بازی‌ای می‌کردم با دخترا و به جایش باید به کلمه‌ها رو حدس می‌زدن. راهنمایی خواستن. پرسیدم اون چیه زیاد به غذا بزنینش غذا شور میشه؟ دختر کوچیکه با هیجان: من می‌دونم! من می‌دونم! شورشورنده (همسایه‌ی طبقه‌ی سوم)

مامانم برای هر کدوم از ما به گلدون داره و به روزایی زنگ می‌زنه می‌گه گلت امروز سرحال نبود، مطمئنم که چیزیت هست و من حتمن اون روز به چیزیم هست، هیچوقت پیش هیچی نمیگم حتا اگه ببرسه باز منکر میشم ولی اون همیشه میدونه کی حالمون خوبه کی نه.(الام)

نظرات

هوش مصنوعی دیابت را از صدای افراد تشخیص می‌دهد

یک پژوهش حیرت‌آور نشان می‌دهد که پزشکان به زودی می‌توانند دیابت نوع ۲ را با استفاده از صدای بیماران تشخیص دهند. دانشمندان مدت‌ها نگران بوده‌اند که میلیون‌ها شخص مبتلا به دیابت تشخیص داده نشوند اما اکنون نمونه‌های صدای بیمار که مدت آنها فقط ۲۵ ثانیه است، همراه با داده‌های اولیه سلامتی مانند سن، جنسیت، قد و شاخص توده بدنی می‌توانند نشان دهند که آیا شخص مورد نظر به دیابت مبتلاست یا خیر.

به نقل از دلیلی میسل، یک پژوهش‌چدید و امیدوارکننده نشان می‌دهد که هوش مصنوعی با استفاده از صدای ضبط شده روی تلفن همراه می‌تواند دیابت را تشخیص دهد. دانشمندانی که مدل هوش مصنوعی را روی بیش از ۶۰۰ هزار بزرگسال آزمایش کردند، دریافتند که این مدل در بیش از دو سوم موارد دقیق است.

موسسات خیریه و کارشناسان از این روش ابتکاری استقبال کردند اما هشدار دادند که بررسی‌های بیشتری باید انجام شود. «ابیر الیبجی» (Abir Elbeji) کارشناس سلامت دیجیتال و «موسسه بهداشت لوکرآمبورگ» (LJH) و پژوهشگر ارشد این پروژه گفت: بیشتر روش‌های کنونی غربالگری دیابت نوع ۲ نیاز به زمان زیادی دارند و تهاجمی، آزمایشگاهی و پرهزینه هستند. ترکیب هوش مصنوعی با فناوری صوتی می‌تواند با از بین بردن این موانع، آزمایش را در دسترس‌تر کند. این پژوهش اولین گام در جهت استفاده از تحلیل صدا به عنوان یک راهبرد بسیار مقیاس‌پذیر برای غربالگری دیابت نوع ۲ است. پژوهشگران در این پروژه، ۶۰۷ صدای ضبط شده را برای شناسایی ویژگی‌های صوتی مورد بررسی قرار دادند که افراد غیر دیابتی را از افراد مبتلا به دیابت متمایز می‌کردند. از همه شرکت‌کنندگان خواسته شد تا جملاتی را بخوانند که مستقیماً با تلفن همراه یا لپ‌تاپ آنها ارائه شده‌اند. سپس پژوهشگران با استفاده از پردازش سیگنال توانستند تغییرات ظریف را در زیر و بم شدن، لحن و شدت صدا شناسایی کنند که برای گوش انسان غیرقابل تشخیص است. یک روش پیشرفته هوش مصنوعی تا ۶۰۰ ویژگی صوتی دقیق را ثبت کرد و یک روش دیگر روی ۱۰۲۴ ویژگی کلیدی تمرکز داشت. مدل هوش مصنوعی دارای میزان دقت ۶۶ درصد در زنان و ۷۱ درصد در مردان بود. پژوهشگران خاطرنشان کردند که این مدل در زنان ۶۰ سال به بالا و افراد مبتلا به فشار خون عملکرد بهتر داشته است.

دکتر «لوسی چمبرز» (Lucy Cham-bers) رئیس بخش تحقیقات «انجمن دیابت انگلستان» (Diabetes UK) درباره یافته‌های این پژوهش گفت: تشخیص سریع و دقیق برای پیشگیری از عوارض جدی و محدودکننده زندگی افراد مبتلا به دیابت نوع ۲ بسیار مهم است اما متأسفانه امکان دارد که علائم به راحتی نادیده گرفته شوند و در حال حاضر حدود ۱.۲ میلیون نفر در بریتانیا با دیابت نوع ۲ تشخیص‌داده‌نشده زندگی می‌کنند. استفاده از هوش مصنوعی برای توسعه روش‌های راحت و مقرون‌به‌صرفه غربالگری دیابت نوع ۲، به شناسایی افراد بیشتری که به درمان و حمایت نیاز دارند، کمک می‌کند. کیفیت زندگی آنها را بهبود می‌بخشد و خطر عوارض بلندمدت دیابت را کاهش می‌دهد. ما مشتاقانه منتظر پژوهش‌های بیشتر درباره فناوری‌های نوآورانه تحلیل صدا با هوش مصنوعی برای غربالگری دیابت هستیم.